

מסורת הש"ס

לולב הגזול פרק שלישי סוכה

לג.

עין משפט
גור מצוה

א) ולקחתי לך... (ב) חילוקין... (ג) חילוקין... (ד) חילוקין... (ה) חילוקין... (ו) חילוקין... (ז) חילוקין... (ח) חילוקין... (ט) חילוקין... (י) חילוקין... (יא) חילוקין... (יב) חילוקין... (יג) חילוקין... (יד) חילוקין... (טו) חילוקין... (טז) חילוקין... (יז) חילוקין... (יח) חילוקין... (יט) חילוקין... (כ) חילוקין... (כא) חילוקין... (כב) חילוקין... (כג) חילוקין... (כד) חילוקין... (כה) חילוקין... (כו) חילוקין... (כז) חילוקין... (כח) חילוקין... (כט) חילוקין... (ל) חילוקין...

אם מלמדה גלג על המלצר של עדה ומתוך שיש לו מקום פנוי הוא משכיח ומגלגליח. לישנא אחרינא אפא מלמדה הדס מלמדי: שלשה בדי עלין לחין. שלשה בדין ובכל כד ונד שלשה עלין לחין דבצנרי משלשה עלין לא היו עבות: ונכאם כל אחד. שיהו עלין הלחין דבצנרי הבדיל אכל באמנעס לזו הדך הוא: ועלסו בו סמרה.

ואימא הכי נמי. תימה מאי כ"ד למיפסליה משום שס לוו מידי הדס כתיב נקרא הא אפי' הירדוף מכשרין חי לאו משום דכתיב דרכי דרכי עוטי:

הגהות ה"ח

(א) גמ' א' שבעה... (ב) אמר רבא... (ג) ר' יוחנן... (ד) ר' יוחנן... (ה) ר' יוחנן... (ו) ר' יוחנן... (ז) ר' יוחנן... (ח) ר' יוחנן... (ט) ר' יוחנן... (י) ר' יוחנן... (יא) ר' יוחנן... (יב) ר' יוחנן... (יג) ר' יוחנן... (יד) ר' יוחנן... (טו) ר' יוחנן... (טז) ר' יוחנן... (יז) ר' יוחנן... (יח) ר' יוחנן... (יט) ר' יוחנן... (כ) ר' יוחנן... (כא) ר' יוחנן... (כב) ר' יוחנן... (כג) ר' יוחנן... (כד) ר' יוחנן... (כה) ר' יוחנן... (כו) ר' יוחנן... (כז) ר' יוחנן... (כח) ר' יוחנן... (כט) ר' יוחנן... (ל) ר' יוחנן...

כמין חמרה כעין הנמלא בעלי ערבה פעמיים בעלין דבוק כמין פרי ריוק ולנענין זו הנשים לעיניהם: ועלסה זו סמרה כיוס טוב. משאנאגד דתלוש נמי סלקא ביה: יש דחוי אכל מלוט. לומר (ר) טוגנת תורת דחוי אכל מלוט כסא שנהגת אכל קרבנות דלס נראה ונדחה משנחמא אחרת ידחה דחוי לא הדך חזי הכא נמי הואיל ונדחה כשנקטס מו לא הדך מוחזי בעליית תמרה. והשתא לא דייק בין דחוי מעיקרה לנראה ונדחה דהאי דנקטס מעי"ט לא נראה מעולם: כסוה. אדם לדס חיה או עוף: לא שנו. דכסוה הכוונת חייב לכסות אלא שחור ונתגלה: הואיל ואדחי. על ידי הרוח מסיקו של מלוט דקאמרי דכי לא נתגלה פטור מלכסות: אדחי. לעולם ודחי לא חזר ונתגלה פטור מלכסות והוינן בה כי חזר ונתגלה אמאי חייב לכסות הואיל ואדחי אדחי ואמר רב פפא זאת אומרת אין דחוי אצל מצות דרב פפא גופא מובעיא ליה משפיט פשיט ליה דאין דחוי אצל מצות לא שפאי לקולא ולא שנוא לחומרא או דלמא ספוקי מספקא ליה לחומרא אמרינן לקולא לא אמרינן תיקו¹ לימא כתנאי עבר ולקטן פסול דברי רבי אלעזר² (בן) צדוק וחכמים מכשרין סבריה דכ"ע³ לולב אין צריך אגד ואת"ל צריך אגד לא ילפינן לולב מסוכה דכתיב בה תעשה⁴ ולא מן העשוי מאי לאו בהא קמופלגי רמאן דפסול סבר אמרינן יש דחוי אצל מצות ומאן דמכשיר סבר לא אמרינן יש דחוי אצל מצות דכ"ע⁵ לא אמרינן יש דחוי אצל מצות והכא במילף לולב מסוכה קא מיפלגי מר סבר ילפינן לולב מסוכה ומר סבר לא ילפינן לולב מסוכה ואיבעית ואמר אי סבירא לן והכא בלולב צריך אגד קא מיפלגי ובפלוגתא דהני תנאי דתנאי⁶ לולב בין אגוד בין שאינו אגוד כשר ר' יהודה אומר אגוד כשר שאינו אגוד פסול מאי מעמא דר' יהודה יליף לקיחה לקיחה מאגודת אווב כתיב הכא ולקחתם

באסא מצראה דקיימי שבעה שבעה בחד קינא רכי נחרי ארבעה פשוו להו תלתא אמר אביי ש"מ האי אסא מצראה כשר להושענא פשיטא מהו דתימא ה"הואיל ואית ליה שם לוויה לא מתכשר קא משמע לן ואימא הכי נמי עין עבות אמר רחמנא מכל מקום ת"ר יבישו רוב עליו ונשאר בו שלשה בדי עלין לחין כשר ואמר רב חסדא ובראש כל אחד ואחד: נקטם ראשו: תני עולא בר חיננא נקטם ראשו ועתה בו חמרה כשר עליו רכי ורמיה נקטם ראשו מערב יום טוב ועלחה בו חמרה ביו"ט מהו⁷ ע"ש דחוי אצל מצות או לא ותפשות ליה מהו דתנן⁸ יבישו ונתגלה פטור מלכסות כסוה הרוח חייב לכסות ואמר רבה בר בר חנה א"ר יוחנן: לא שנו אלא שחור ונתגלה אבל לא חזר ונתגלה פטור מלכסות והוינן בה כי חזר ונתגלה אמאי חייב לכסות הואיל ואדחי אדחי ואמר רב פפא זאת אומרת אין דחוי אצל מצות דרב פפא גופא מובעיא ליה משפיט פשיט ליה דאין דחוי אצל מצות לא שפאי לקולא ולא שנוא לחומרא או דלמא ספוקי מספקא ליה לחומרא אמרינן לקולא לא אמרינן תיקו¹ לימא כתנאי עבר ולקטן פסול דברי רבי אלעזר² (בן) צדוק וחכמים מכשרין סבריה דכ"ע³ לולב אין צריך אגד ואת"ל צריך אגד לא ילפינן לולב מסוכה דכתיב בה תעשה⁴ ולא מן העשוי מאי לאו בהא קמופלגי רמאן דפסול סבר אמרינן יש דחוי אצל מצות ומאן דמכשיר סבר לא אמרינן יש דחוי אצל מצות דכ"ע⁵ לא אמרינן יש דחוי אצל מצות והכא במילף לולב מסוכה קא מיפלגי מר סבר ילפינן לולב מסוכה ומר סבר לא ילפינן לולב מסוכה ואיבעית ואמר אי סבירא לן והכא בלולב צריך אגד קא מיפלגי ובפלוגתא דהני תנאי דתנאי⁶ לולב בין אגוד בין שאינו אגוד כשר ר' יהודה אומר אגוד כשר שאינו אגוד פסול מאי מעמא דר' יהודה יליף לקיחה לקיחה מאגודת אווב כתיב הכא ולקחתם

גליון הש"ס

גמ' י"ח דחיי אצל מצות. עין טויה דף טו פ"ג חז"ל ר' יוחנן: שם א"ר רבה ורבינו תרדמא אבירי. עין זה לקמן דף ל"ב ע"כ.

מוסף רש"י

אלא שחזר ונתגלה. לא שחזר ונתגלה הרוח וכו' אביל לא חזר ונתגלה הרוח מלכסות. דהא מלוט ועומד הוא ויחזיר¹ א"ר ר' יוחנן ונתגלה אמאי חייב לכסות הא אדחי ליה לכסותה הרוח, סיון דכל וכן שאל נתגלה פטור מלכסות אדחי ליה מסיקו ע"ז (טז) דהא כסוה ונתגלה פטור מלכסות ויחזיר² א"ר יוחנן אצל מצות. אין אמרינן דחוי אכל מצות, וכי אמרינן דחוי נכסול קרבן הרוח דאמרינן (י"ח) עבר ולקטן, סבר על דברי תמימי שאלמנו אין מתעניין בירושלמי וליקטן בירושלמי ויחזיר³ א"ר יוחנן לולב מסוכה. לפסול זה את העשוי, לא ילפינן לא למלוט, ואין חזקין על גביה שיה משלש אלא אם כן למדו מרבו ורבו מרבו עד מהר שרבינו. ומתאמת המלכות הללו לא לירושלמי שיה נכתבו (י"ח) וכיני' בסידור רש"י ע"ז.

כסוה הרוח חייב לכסות ואמר רבה בר בר חנה א"ר יוחנן: לא שנו אלא שחור ונתגלה אבל לא חזר ונתגלה פטור מלכסות והוינן בה כי חזר ונתגלה אמאי חייב לכסות הואיל ואדחי אדחי ואמר רב פפא זאת אומרת אין דחוי אצל מצות דרב פפא גופא מובעיא ליה משפיט פשיט ליה דאין דחוי אצל מצות לא שפאי לקולא ולא שנוא לחומרא או דלמא ספוקי מספקא ליה לחומרא אמרינן לקולא לא אמרינן תיקו¹ לימא כתנאי עבר ולקטן פסול דברי רבי אלעזר² (בן) צדוק וחכמים מכשרין סבריה דכ"ע³ לולב אין צריך אגד ואת"ל צריך אגד לא ילפינן לולב מסוכה דכתיב בה תעשה⁴ ולא מן העשוי מאי לאו בהא קמופלגי רמאן דפסול סבר אמרינן יש דחוי אצל מצות ומאן דמכשיר סבר לא אמרינן יש דחוי אצל מצות דכ"ע⁵ לא אמרינן יש דחוי אצל מצות והכא במילף לולב מסוכה קא מיפלגי מר סבר ילפינן לולב מסוכה ומר סבר לא ילפינן לולב מסוכה ואיבעית ואמר אי סבירא לן והכא בלולב צריך אגד קא מיפלגי ובפלוגתא דהני תנאי דתנאי⁶ לולב בין אגוד בין שאינו אגוד כשר ר' יהודה אומר אגוד כשר שאינו אגוד פסול מאי מעמא דר' יהודה יליף לקיחה לקיחה מאגודת אווב כתיב הכא ולקחתם

כסוה הרוח חייב לכסות ואמר רבה בר בר חנה א"ר יוחנן: לא שנו אלא שחור ונתגלה אבל לא חזר ונתגלה פטור מלכסות והוינן בה כי חזר ונתגלה אמאי חייב לכסות הואיל ואדחי אדחי ואמר רב פפא זאת אומרת אין דחוי אצל מצות דרב פפא גופא מובעיא ליה משפיט פשיט ליה דאין דחוי אצל מצות לא שפאי לקולא ולא שנוא לחומרא או דלמא ספוקי מספקא ליה לחומרא אמרינן לקולא לא אמרינן תיקו¹ לימא כתנאי עבר ולקטן פסול דברי רבי אלעזר² (בן) צדוק וחכמים מכשרין סבריה דכ"ע³ לולב אין צריך אגד ואת"ל צריך אגד לא ילפינן לולב מסוכה דכתיב בה תעשה⁴ ולא מן העשוי מאי לאו בהא קמופלגי רמאן דפסול סבר אמרינן יש דחוי אצל מצות ומאן דמכשיר סבר לא אמרינן יש דחוי אצל מצות דכ"ע⁵ לא אמרינן יש דחוי אצל מצות והכא במילף לולב מסוכה קא מיפלגי מר סבר ילפינן לולב מסוכה ומר סבר לא ילפינן לולב מסוכה ואיבעית ואמר אי סבירא לן והכא בלולב צריך אגד קא מיפלגי ובפלוגתא דהני תנאי דתנאי⁶ לולב בין אגוד בין שאינו אגוד כשר ר' יהודה אומר אגוד כשר שאינו אגוד פסול מאי מעמא דר' יהודה יליף לקיחה לקיחה מאגודת אווב כתיב הכא ולקחתם

כסוה הרוח חייב לכסות ואמר רבה בר בר חנה א"ר יוחנן: לא שנו אלא שחור ונתגלה אבל לא חזר ונתגלה פטור מלכסות והוינן בה כי חזר ונתגלה אמאי חייב לכסות הואיל ואדחי אדחי ואמר רב פפא זאת אומרת אין דחוי אצל מצות דרב פפא גופא מובעיא ליה משפיט פשיט ליה דאין דחוי אצל מצות לא שפאי לקולא ולא שנוא לחומרא או דלמא ספוקי מספקא ליה לחומרא אמרינן לקולא לא אמרינן תיקו¹ לימא כתנאי עבר ולקטן פסול דברי רבי אלעזר² (בן) צדוק וחכמים מכשרין סבריה דכ"ע³ לולב אין צריך אגד ואת"ל צריך אגד לא ילפינן לולב מסוכה דכתיב בה תעשה⁴ ולא מן העשוי מאי לאו בהא קמופלגי רמאן דפסול סבר אמרינן יש דחוי אצל מצות ומאן דמכשיר סבר לא אמרינן יש דחוי אצל מצות דכ"ע⁵ לא אמרינן יש דחוי אצל מצות והכא במילף לולב מסוכה קא מיפלגי מר סבר ילפינן לולב מסוכה ומר סבר לא ילפינן לולב מסוכה ואיבעית ואמר אי סבירא לן והכא בלולב צריך אגד קא מיפלגי ובפלוגתא דהני תנאי דתנאי⁶ לולב בין אגוד בין שאינו אגוד כשר ר' יהודה אומר אגוד כשר שאינו אגוד פסול מאי מעמא דר' יהודה יליף לקיחה לקיחה מאגודת אווב כתיב הכא ולקחתם

רבינו חננאל

באסא מצראה, שעליו צריך וקיימי שבעה בקינה, ונחרי ד' מינייהו דאינו רובא ונשתירי לחלא, כיון דקיינא ביה עבות שרת, ואע"ג דאינו מיטעא, או פשיטא, סריא כיון דקרו ליה אסא מצוה, עין שם לוויה גז, קמ"ל עין עבות אמר רחמנא מכל מקום חז"ל יבשר רוב עליו ונשתירי בו ג' בדין עליון לחיס כשר, אמר רב חסדא ובראש כל אחד ואחד נקטם ראשו של הרוח פסול, עלתה בו חמרה כשר, עלתה ביום טוב פא, ואמרינן מאי קביעיא ליה, יש דחוי אצל מצות או לא, דאם נראה ונדחה ונראה, כיון שנדחה נדחה, או דילמא כיון שחזר ונראה כשר, חזר דחוי לכשרותה ואמרינן תפשוט ליה מאה דרב פפא דאמר, זאת אומרת אין דחוי אצל מצות. ואמרינן היא נופא מיבעיא ליה, הא דרב פפא פשיטא ליה דאין דחוי אצל מצות לא שנוא לקולא ולא שנוא לחומרא, או דילמא לחומרא פשיטא ליה לקולא מספקא ליה, ואתנן למיפשטא מהא דתניא עבר ולקטן העניבין מן הירוש פסול דברי ר' שמעון בן צדוק, וחכמים מכשרין, ואסיקנא לא דכולי עלמא אין דחוי אצל מצות, ולולב צריך אגד, ובמילף לולב מסוכה פליגי בו, עד והכא בלולב צריך אגד, ובפלוגתא דהני תנאי, תניא לולב בין אגוד בין שאינו אגוד כשר, ר' יהודה אומר אגוד כשר שאינו אגוד פסול, ואסיקנא כנאן אולא הא דתניא לולב צריך לאגוד, לא אגוד כשר, אי כרי יהודה כי לא אגוד אמאי כשר, ואי כרבנן מאי מצוה. לעולם כרבנן, ומוצה שישם זה אלי ואנוהו. פ"ב ק"א, או שהיו עובדי, פ"י פירוטו מרובות מעליו פסול.

לא א' טושיע ארוח פ"י חזקו ספ"ד: לב ב' ג' מ"י ס"ד מ"ב שמיטה ל"ו ס"ג ענין מד טושיע יוד פ"י ס"ב פ"ד א"ל: לב ד' מ"י פ"ו מלכות לולב הלכה ו' פ"ה ענין מד טושיע ארוח פ"י חזקו ספ"ד:

תורה אור השלם

1. ולקחתם לכם כיום וקיימו פ"ו עין יוד 2. ולקחתם אגוד אווב ועבליתם בדם אשר בקח והנעתם אל המזבוח ואכל שתי המזוזה מן הדם אשר בקח ואתם לא תצאו איש מפחת ביתו עד בקר: שמות י"ב כ"ב 3. עין חמדת יד יוד לי לישועת זה אלי ואנוהו אלודי אבי וארמננה: שמות ט"ב כ"ב

(א) נראה דחזר כד רבינו אמר חז"ל שיהי אפא מלמדה כשר להושענא